

ग्रामीण कृषी मौसम सेवा

भारत मौसम विभाग

प्रायोगिक ब्लॉक लेव्हल अॅग्रोमेट अॅडव्हायझरी बुलेटिन
(आयएमडी आणि आयसीएआर चा संयुक्त उपक्रम)

हवामानावर आधारीत कृषि सल्ला

दिनांक : 24-08-2021

नागपूर(महाराष्ट्र) मध्ये हिंगणा साठी हवामान पूर्वानुमान - वर जारी :2021-08-24 (पुढील पाच दिवसांसाठी सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत वैध)

हवामान घटक	2021-08-25	2021-08-26	2021-08-27	2021-08-28	2021-08-29
पर्जन्यमान (मिमी)	4.1	5.3	3.7	6.4	8.9
कमाल तापमान (अं.से)	33.9	34.1	34.2	34.5	34.6
किमान तापमान (अं.से)	25.0	25.2	25.1	25.3	25.4
सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (टक्के)	95	96	94	93	91
दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (टक्के)	85	86	84	83	81
वाऱ्याचा वेग(किमी/तास)	10.0	11.0	12.0	10.0	9.0
वाऱ्याची दिशा(अंश)	281	272	285	279	283
मेघाच्छादन (ऑक्ट)	6	6	7	7	7

हवामान सारांश / चेतावणी:

हिंगणा तालुक्यामध्ये, भारतीय हवामान विभाग, प्रादेशिक हवामान केंद्र, नागपूर च्या तालुकानिहाय मूल्य वर्धित अंदाजानुसार,पुढील पाच दिवस दिनांक २५ ऑगस्ट २०२१ ते २९ ऑगस्ट २०२१ दरम्यान अंशतः ढगाळ ते पूर्णतः ढगाळ राहण्याची आणि अति हलक्या ते हलक्या स्वरूपाचा पाऊस होण्याची शक्यता वर्तविण्यात आली आहे.

कृषि सल्ला:

पाऊस आणि मेघगर्जनसह विजांचा कडकडाट होण्याचा अंदाज लक्षात घेता कृषी रसायनांची फवारणी आणि उभ्या पिकात खते देण्याची कामे तसेच आंतरमशागतीची कामेपुढील २ दिवसामध्ये स्थानिक स्वच्छ व कोरडे हवामान बघून सकाळच्या वेळी उरकून घ्यावीत. परिपक्व अवस्थेत असलेल्या मुग पिकाची काढणी तत्काळ करून घ्यावी तसेच कापणी केलेले पिक शेतातील उंचवट्यावर साठवावे आणि मळणी ची कामे शक्य नसल्यास ताडपत्रीच्या सहाय्याने झाकून ठेवावे. शेतकरी बांधवांनी कीटकनाशके, बुरशीनाशके इत्यादींची फवारणी करताना स्वतःची योग्य ती काळजी/खबरदारी घ्याव

संक्षिप्त संदेश सल्ला:

परिपक्व अवस्थेत असलेल्या मुग पिकाची काढणी तत्काळ करून घ्यावी तसेच कापणी केलेले पिक शेतातील उंचवट्यावर साठवावे आणि मळणी ची कामे शक्य नसल्यास ताडपत्रीच्या सहाय्याने झाकून ठेवावे.

पिक निहाय सल्ला:

पिक	पिक निहाय सल्ला
मुग	परिपक्व अवस्थेत असलेल्या मुग पिकाची काढणी तत्काळ करून घ्यावी तसेच कापणी केलेले पिक शेतातील उंचवट्यावर साठवावे आणि मळणी ची कामे शक्य नसल्यास ताडपत्रीच्या सहाय्याने झाकून ठेवावे.

पिक	पिक निहाय सल्ला
सोयाबीन	ढगाळ हवामान यामुळे सोयाबीन पिकावर पिवळा मोझेक आणि सोयाबीन मोझेक या विषाणूजन्य रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास प्रादुर्भाव ग्रस्त झाडे उपटून शेताबाहेर नष्ट करावीत तसेच शेतात वेगवेगळ्या ठिकाणी पिवळे चिकट सापळे लावावेत. सोयाबीन पिकामध्ये सुरुवातीच्या अवस्थेतील अॅथ्रॅक्नोज आणि रायझोक्टोनिया एरियल ब्लाइट रोगाची लक्षणे दिसून आल्यास व्यवस्थापनासाठी सध्याच्या पावसाच्या उघडिपिनंतर स्वच्छ हवामान परिस्थिती (शांत हवा, पाऊस व दाटलेले ढग नसताना आणि वाफसा असताना ई.) असताना टेबुकोनाझोल २५.९ % ईसी ६२५ मिली प्रती हेक्टर किंवा टेबुकोनाझोल १० % + सल्फर ६५ % डब्ल्यूजी १ किलो प्रती हेक्टर किंवा पायराक्लोस्ट्रोबीन २० % डब्ल्यूजी ५०० ग्राम प्रती हेक्टर किंवा पायराक्लोस्ट्रोबीन १३३ g/L + ईपोक्सीकोनाझोल ५० g/L एसई
सोयाबीन	शेतकरी बांधवांनी अळ्या खाणाऱ्या शिकारी पक्ष्यांना थांबण्यासाठी सोयाबीन शेतात विविध ठिकाणी ' T ' आकाराचे पक्षीथांबे उभारावेत. ढगाळ हवामान यामुळे सोयाबीन पिकावर एकत्रित पणे चक्रीभुगा तसेच हिरवी उंटअळी, तंबाखूवरील पाने खाणारीस्पोडोटेरा अळी व शेंगा पोखरणारी अळी या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास आणि आर्थिक नुकसान पातळी गाठत असल्यास व्यवस्थापनासाठी स्वच्छ हवामान परिस्थिती (शांत हवा, पाऊस व दाटलेले ढग नसताना आणि वाफसा असताना) असताना पूर्व मिश्रित किटक नाशक नोवाल्युरोन ५.२५ % + इंडोक्झाकार्ब ४.५० % एससी ८५० मिली प्रती हेक्टर किंवा थायमथोक्झाम १२.६ टक्के + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रिन ९.५ % झेडसी १२५ मिली प्रती हेक्टर किंवा बीटा-सायफ्ल्यूथ्रिन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रिड १९.८१ % ओडी ३५० मिली प्रती हेक्टर ५
कपाशी	पांढऱ्या माशी आणि तुडतुडे निरीक्षणासाठी ८ पिवळे चिकट सापळे प्रती एकर तर आणि फुलकिड्यांच्या निरीक्षणासाठी ८ निळे चिकट सापळे प्रती एकर लावावेत तसेच ५ % निंबोळी अर्क किंवा निंबोळी आधारित किटकनाशकाची ५ मिली प्रती लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. मागील आठवड्यातील पाऊस, जास्तीची आद्रता आणि ढगाळ हवामान यामुळे जर रस शोषक किडीचा (मावा, तुडतुडे, पांढरी माशी, फुलकिडे) प्रादुर्भाव दिसून आला असल्यास आणि आर्थिक नुकसान पातळी गाठली असल्यास नियंत्रणासाठी बुप्रोफेझीन २५ ईसी २० मिली प्रती १० लिटर पाणी किंवा फ्लोनिकामिड ५० डब्ल्यूजी ४ ग्राम प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.कपाशीमध्ये गुलाबी बोंड अळीच्या पतंगांच्या हालचालीवर निरीक्षण करण्यासाठी एकरी दोन याप्रमाणेपेक्टीनोल्युर अथवा गॉसिप्ल्युर हे सक्कि
तांदूळ	धान पिकातील खोडकिडा व गादमाशी या किडीने आर्थिक नुकसान पातळी गाठली असल्यास व्यवस्थापनासाठी कार्बोफ्युरॉन ३ % दानेदार किंवा फिप्रोनिल ०.३ टक्के दानेदार @ २५ किलोग्रॅम प्रती हेक्टरी बांधीमध्ये ७ ते १० सेमी. पाणी, असताना वापरावे. बांधीमधील पाणी ४ ते ५ दिवस बांधीबाहेर काढू नये. आवश्यकतेनुसार ही किटकनाशके ३० दिवसांनी परत वापरावीत.१०० किलो नत्र, ५० किलो स्फुरद व ५० किलो पालाश प्रति हेक्टरी द्यावे. संपूर्ण स्फुरद व पालाश आणि नत्राची अर्धी मात्रा चिखलावर तर उरलेली नत्राची अर्धी मात्रा दोन समान हप्त्यात (फुटवे फुटण्याच्या वेळी साधारणपणे ३० दिवसांनी आणि लोंबी येण्याच्या सुरुवातीस साधारणपणे ६० दिवसांनी) विभागून द्यावी.करपा रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी हेक्झाकोनॅझोल ५ % ई.सी. @ २० मि.ली. किंवा आयसोप्रोथिलेन
उडीद	उडीद पिकाच्या शेतामध्ये पावसाचे पाणी साचले असल्यास तत्काळ अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.उडीद पिकावरील शेंगा पोखरणारी अळीचा प्रादुर्भाव असल्यास आणि आर्थिक नुकसान पातळी गाठत असल्यास व्यवस्थापनासाठी लुफेन्युरोन ५.४ % ईसी १२ मिली किंवा फ्ल्यूबेंडायएमईड ३९.३५ % एससी २ मिली किंवाक्लोरॅन्ट्रानीलीप्रोल १८.५ एससी २ मिली प्रती १० लिटर पाणी, शेंगा पोखरणारी अळी व मारुका अळीचा प्रादुर्भाव असल्यास आणि आर्थिक नुकसान पातळी गाठत असल्यास व्यवस्थापनासाठी थायोडीकॅरब ७५ % डब्ल्यूपी १५ ग्राम प्रती १० लिटर पाणी, शेंगा पोखरणान्या अळ्यांच्या समूहाचा प्रादुर्भाव असल्यास आणि आर्थिक नुकसान पातळी गाठत असल्यास व्यवस्थापनासाठी नोव्ह्याल्युरोन ५.२५ % + इंडोक्साकार्ब ४.५ % एससी १७.५ मिली प्रती १० लिटर पाणी, तंबाखूवरील पाने
तूर	तूर पिकामध्ये आंतरमशागतीची कामे (डवरणी, खुरपणी इत्यादी.) उरकून घ्यावीत.

फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला:

फळे आणि भाजीपाला पिक	फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला
अरेंज	संत्रा फळबागेमध्ये पावसाचे पाणी साचले असल्यास तत्काळ अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.संत्राच्या खैऱ्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी झाडाच्या खैऱ्या रोग ग्रस्त फांद्या छाटून नष्ट कराव्यात. व्यवस्थापनासाठी कॉपर ऑक्सिक्लोराईड १८० ग्राम आणि स्त्रेप्टोसायक्लीन ६ ग्राम ६० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आवश्यकता असल्यास ३० दिवसांच्या अंतराने दुसरी फवारणी करावी. या महिन्यामध्ये आंबिया बहारातील फळांवर फायटोथोरा बुरशीमुळे ब्राऊन रॉट होऊ शकतो याच्या व्यवस्थापनासाठी मेफेनोक्झाम एमझेड ६८ (मेफेनोक्झाम ४ आणि मॅन्कोझेब ६४) २.५ ग्राम + कार्बेन्डाझीम ५० % डब्ल्यूपी १ ग्राम प्रती लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. ३० दिवसांच्या अंतराने आवश्यकता भासल्यास दुसरी फवारणी करावी. आंबिया बहाराच्या फळ गळ

फळे आणि भाजीपाला पिक	फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला
	रोखण्यासाठी संत
कागजी लिंबू	लिंबू च्या झाडाच्या खैऱ्या रोग ग्रस्त फांद्या छाटून नष्ट कराव्यात. व्यवस्थापनासाठी कॉपर ऑक्सिक्लोराईड १८० ग्राम आणि स्ट्रेप्टोसायक्लीन ६ ग्राम ६० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आवश्यकता असल्यास ३० दिवसांच्या अंतराने दुसरी फवारणी करावी.

इतर (माती / जमीन तयार करणे) निहाय सल्ला:

इतर (माती / जमीन तयार करणे)	इतर (माती / जमीन तयार करणे) निहाय सल्ला
सामान्य सल्ला	शेतकरी बांधवांनी मेघगर्जना आणि आकाशात विजा चमकत असतांना घ्यावयाची काळजी: जर तुम्ही शेतात काम करीत असाल तर शेताजवळील ताबडतोब आश्रय घ्यावा. शेतातील सुरक्षित ठिकाणाचा आसरा घेतल्यानंतर पायाखाली कोरडे लाकूड, प्लास्टिक, गोणपाट, कोरडा पाला-पाचोळा ठेवावा. तुमचे दोन्ही पाय एकत्र करून गुडघ्यावर दोन्ही हात ठेवून तळपायावर बसावे. तुमच्या पायाव्यतिरिक्त शरीराचा अन्य कुठलाही भाग जमिनीला स्पर्श होणार नाही याची काळजी घ्यावी. जमिनिमध्ये ओलावा असलेल्या ठिकाणी किंवा पाण्याच्या स्त्रोतामध्ये जसे कि, तलावात काम करणाऱ्या व्यक्तींनी ताबडतोब सुरक्षित आणि कोरड्या ठिकाणी जावे. जवळपास उंच झाडे असतील तर त्या झाडाच्या उंचीपेक्षा दुप्पट उंचीच्या अंतरावर आश्रय घ्यावा. विजांच्या बचावापासून पक्के घर हे सर्वात सुरक्षित ठिकाण
सामान्य सल्ला	हवामान आधारित कृषी सल्ला पत्रिकेमध्ये नमूद तारखांची वैधता हि नमूद तारखेच्या मागील दिवसाच्या सकाळी ०८:३० वाजेपासून नमूद तारखेच्या सकाळी ०८:३० वाजेपर्यंत असेल, याची नोंद घ्यावी.